

DEN *danske*
STJERNE

Februar 1981 · 130. Årgang · Nummer 2

Det øverste Præsidentskab: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney.

De tolv Råd: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, LeGrand Richards, Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust.

Rådgivende komité: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles A. Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, Chefredaktør - Carol Moses, Assisterende chefredaktør - Heidi Hofeltz, Børnestjernen - Roger Gylling, designer.

Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translation Division, Vodroffsvej 7, DK-1900 København V.

Redaktør af Den danske Stjernes lokalsider: Ellen E. Valgren, Zinnsøgade 4, DK-2100 København Ø.

Indholdsfortegnelse

Vedrørende tiende. <i>Marion G. Romney</i>	1
Jeg har et spørgsmål	5
Afskaffelse af strid. <i>A. LaVar Thornock</i>	8
Istanbul og Rexburg – Jacob Spori's missionsmark. <i>Denton Y. Brewerton</i> ...	11
Mischa Markow – Missionær til Balkanlandene. <i>William Hale Kahr</i>	15
Bedstefar: Tjeneste og høje kaldelser. <i>Kathleen Lubeck</i>	21
Så er det tid for en mission. <i>Rosemary Peck</i>	22
At græde med en klovn. <i>Anya C. Bateman</i>	28

Børnestjernen

Forskning – Myreglas	1
Hvilken vej skal jeg vælge. <i>Rex C. Reeve</i>	2
Byttemhandelen. <i>Claudia Remington</i>	4
Bare for sjov	8

Abonnement:

12 numre dkr. 54.00 (inkl. moms og porto)

Betaling over giro 3120988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lyngby.
United States and Canada: \$ 10.00 (surface mail).

© 1981 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

VEDRØRENDE TIENDE

Præsident Marion G. Romney
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

Til alle som modtager dette budskab lyder mit oprigtige råd: Betal jeres tiende og bliv velsignede. Tiende er ikke en frivillig offergave - det er en gæld - og når vi betaler denne gæld vil det bringe os store velsignelser.

I L&P 104 fremsætter Herren nogle grunde til at vi skal betale tiende.

„Det er nødvendigt,” siger han, „at jeg, Herren, gør enhver ansvarlig, som er forvalter over de jordiske goder, jeg har skabt og beredt for mine skabninger.” (L&P 104:13)

Fordi - som han fortsat siger:

„Jeg Herren, udspændte himlene og byggede jorden som mine hænders værk; og alle ting deri er mine.

Og det er min hensigt at sørge for mine hellige; thi alle ting er mine.

Dog skal det ske på min egen måde, og se, på denne måde har jeg, Herren, besluttet at sørge for mine hellige, ved at de fattige må ophøjes derigennem, at de rige bliver ydmyge.

Thi jorden er fuld, og der er nok, ja, i overflod. Jeg har beredt alle ting og givet menneskenes børn deres handlefrihed.

Om nogen derfor tager af den overflod, som jeg har beredt, og ikke giver sin del deraf til de fattige og trængende efter evangeliets lov, skal han opløfte sine øjne i helvede i pine sammen med de ugudelige.” (L&P 104:14-18)

Da jeg begyndte at forstå noget af den

egentlige mening med disse skriftsteder, besluttede jeg at betale fuld tiende.

TIENDELOVEN

På det tidspunkt, da afsnit 104 blev åbenbart, måtte de hellige efterleve en befaling om at skænke af deres midler til de fattige og nødlidende - ikke en tiendedel, men i overensstemmelse med indvielsesloven.

Fire år senere - i 1838 - fik vi tiendeloven fra Herren. På dette tidspunkt var kirken i alvorlige finansielle vanskeligheder, fordi den ikke havde nogen økonomisk lov. Det var under disse omstændigheder profeten Joseph Smith fik svar på sin ydmyge bøn: „O Herre, vis dine tjenere hvor meget du forlanger af dit folks ejendele i tiende.” (overskriften til L&P 119)

Herren svarede:

„Sandelig, så siger Herren: Jeg fordrer, at al deres overflødige ejendom skal overdrages i hænderne på min kirkes biskep i Zion,

for dermed at bygge mit hus og lægge Zions grundvold, til præstedømmet og til at betale kirkens præsidentskabs gæld.

Og dette er begyndelsen til mit folks tiende.

torer behøver dog ikke være bekymrede, for Herren vil altid velsigne den som er trofast nok til at betale sin tiende, således at hans eller hendes evner til at betale dem ikke forringes.

Jeg betragter tiendebetaling som en god økonomisk investering. Herren har sagt til dem der betaler deres tiende, at han vil „åbne eder Himmelens sluser og udøse velsignelse over eder i overmål.

Jeg vil for eders skyld skræmme æderne, så at de ikke ødelægger eder landets afgrøde, og vinstokken på marken skal ikke slå eder fejl, siger . . . Herren

Og alle folkene skal love eder, fordi I har et yndigt land, siger Hærskarers Herre.” (Mal. 3:10-12)

Og derefter skal de, som således har betalt tiende, betale en tiendedel af deres årlige indkomst, og denne lov skal gælde for dem evindeligt, for mit hellige præstedømme, siger Herren.” (L&P 119:1-4)

EN RETMÆSSIG PLIGT OVERFOR HERREN

Det fremgår tydeligt af disse skriftsteder, at tiende er en gæld som alle mennesker har - en slags leje for at benytte alle de ting Herren har skabt og lader os benytte. Herren, som vi skylder tiende, er således vor vigtigste kreditor. Hvis vi ikke har penge nok til at betale alle vore kreditorer bør vi betale ham først. I bliver måske lidt chokerede ved at høre dette - men det er sandt. De andre kredi-

At dette løfte om materiel belønning gælder overalt i verden ses tydeligt af den kendsgerning, at den opstandne Frelser belærte nephiterne om det, og endvidere gennem det faktum at han bad nephiterne nedskrive det i deres optegnelser, så vi gennem Mormons Bog også kunne høre om det (se 3. Nephi 24:10-12).

BESKYTTET MOD DEN LUENDE ILD.

Tiendebetaling er også værdifuld som brandforsikring. Herren har gennem sine profeter fortalt at der vil være fortærende ild overalt, når han kommer for anden gang. Malakias taler om dette i forbindelse med sin forkyndelse om tiende og offergaver.

„Thi se,” siger han, „dagen kommer, luende som en ovn; og alle de frække og alle, som øver gudløshed, skal blive som strå, og dagen, som kommer, skal lade dem gå op i luer, siger Hærskarers Herre, så der ikke levnes rod eller gren af dem.

Men for eder, som frygter mit navn, skal retfærds sol opgå med lægedom under sine vinger, og I skal gå ud og boltre eder som kalve, der kommer fra stalden.” (Mal. 4:1-2)

Denne profeti citerede Jesus for nephiterne (se 3. Nephi 25:1-2) og Moroni citerede det, kun en smule anderledes, for Joseph Smith.

I September 1831 henviste Herren yderligere i en åbenbaring til den luende ild der ville ledsage hans andet komme:

„Se, nu hedder det ‚i dag‘, (indtil Menne-skesønnen kommer), og sandelig er dette en offerdag og en dag, på hvilken mit folk skal betale tiende; thi den, som har betalt tiende, skal ikke opbrændes, når han kommer.

Thi efter ‚i dag‘ kommer den luende ild . . . thi sandelig siger jeg: I morgen skal alle hovmodige og de, som handler ilde, være som halm, og jeg vil opbrænde dem, thi jeg er Hærskarers Herre, og jeg vil ikke skåne nogen, der bliver tilbage i Babylon.

Dersom I derfor tror på mig, vil I arbejde, medens det hedder i dag.” (L&P 64:23-25)

Hvis I tror på dette vil I betale jeres tiende.

Jeg ved af egen erfaring - og jeg bærer vidnesbyrd om det - at den der betaler en ærlig tiende føler en særlig fred, trøst og tryghed. Hvis der skulle komme en dag hvor I ikke helt er klar over hvor meget I skylder i tiende, så betal hellere en lille smule mere. Det er bedre at betale for meget end for lidt.

EN VELSIGELSE

Jeg beder Herren velsigne jer. Fortsæt med trofast at betale jeres tiende - hold ikke op med det. Vi skal *leve evigt*. Vi er her ikke kun for dette livs skyld - vi er her for at berede os til at *leve evigt*. Efterhånden som vi bliver ældre kommer den tid hvor vi ikke længere har så megen brug for de verdslige ting, og da vil det være vidunderligt at have en optegnelse, som vi kan stole på vil give os en plads i vor himmelske Faders nærhed, sammen med de retfærdige fra alle tidsaldre. En sådan plads vil vi fortjene, hvis vi trofast efterlever tiendeloven og de andre krav i Jesu Kristi evangelium, dag efter dag og år efter år.

Jeg efterlader jer min velsignelse og beder Gud, vor himmelske Fader, give os alle evnen til at leve, så vi kan opfylde formålet med dette liv og komme tilbage til hans nærhed. □

Jeg har et spørgsmål

Spørgsmål af almen evangelisk interesse, besvaret som vejledning og ikke som officiel meddelelse om kirkens politik.

Roy W. Doxey,
leder af kirkens „Correlation Review“:

Vi beder til Faderen, og vi får vore bønner besvaret gennem Helligånden. Hvordan kan vi så komme Frelseren nærmere?

Det er rigtigt at vi af Frelseren har fået befaling om at bede til den evige Fader, som er far til vore ånder, i Jesu Kristi navn, selv om Frelseren tillod nephiterne at bede til ham - åbenbart fordi han var sammen med dem (se 3. Nephi 19:17-30).

Det er også rigtigt at Frelseren har befalet os at komme ham nærmere, at søge ham flittigt, at finde ham (se L&P. 88:63-64). Han sonede for vore synder og er medlem af Guddommen. Som sådan har enhver af os et ganske særligt forhold til ham. Alle de åbenbaringer, som er givet siden vore første forældre blev drevet ud af Edens Have, er givet gennem Jesus Kristus. Læg f.eks. mærke til at mange åbenbaringer i Lære og Pagter begynder med påbud som: „Hør hans røst, som er fra evighed til evighed, den store Jeg Er, Jesus Kristus! (L&P. 39:2) Navnet „Jeg Er“ var det som Jesus Kristus var kendt under i det gamle Israel (2. Mos. 3:14), og det er et tydeligt tegn på at Frelseren også var Det gamle Testaments Gud. Desuden

kaldes han i de moderne skrifter for Jehova (L&P 110:3) - et navn som han også var kendt under i fordums tid.

Uden Kristi sonoffer ville vore ånder have været underlagt djævelen, og vi var blevet som ham og udelukket fra Guds nærhed for at leve i elendighed i al evighed (se 2. Nephi 9:8, 9). Da alt sker gennem Kristus, hvordan kan vi så komme ham nærmere?

1.

Ved at bestræbe os på at leve som han gjorde. Han har befalet os at blive fuldkomne, som han og Faderen er det (se 3. Nephi 12:48). Da det er alle sidste dages helliges mål at blive fuldkomne, vil vore daglige anstrengelser for at forbedre os, gennem at overholde budene, bringe os nærmere Kristus. Herren er så god ved sine børn at han har givet åbenbaring om at han vil velsigne dem, hvis de vil *bestræbe* sig på at holde budene (se L&P 46:9).

2.

Ved at bede til den evige Fader i Jesu Kristi navn. Det vil være umuligt at nå evangeliets mål ved efterlevelse, uden at bede i oprigtighed. Satan, som ved dette, søger at overtale os til ikke at bede (se 2. Nephi 32:8). Hvis man ikke beder kan man være sikker på at falde i fristelse og som følge deraf miste sin belønning (se L&P 61:39). Vi

har fået løfte om at vi vil „vinde sejr” (L&P 10:5) - hvis vi altid vil bede. Skønt vi beder til Faderen, skulle vi så ikke kunne føle både Faderens og Sønnens nærhed - for vi har jo fået befaling om at bede i Jesu navn? (se 3. Nephi 18:19; 20:31). Skulle denne „nærhed” ikke kunne føles tydeligt, når de begge er medlemmer af Guddommen?

3.

Ved at studere skrifterne. Hvis vi skal komme Frelseren nær, er vi nødt til at vide hvad der kræves af os. Vor forståelse for hvad der er rigtigt og forkert kunne godt føre os bort fra frelsens vej, hvis vi ikke drager nytte af skriften. Skal f.eks. det menneske der er handlet forkert imod, være den første til at søge forlig? Den menneskelige natur mener ofte, at den forulempede bør vente til den der har gjort forkert tager det første skridt til forsoning. Sådan er det ikke ifølge Herren. (Matt. 5:23-24)

Erfaringen viser at den der kender mest til skriften almindeligvis også er den mest trofaste.

4.

Ved at søge Helligåndens indflydelse. Enhver sidste dages hellig har ret til at have Ånden hos sig, og bør søge at have denne velsignelse. Helligånden bærer vidnesbyrd om Faderen og Søn-

nen, og giver oplysninger om dem. Har I nogen sinde mærket den opløftende indflydelse Ånden giver, når man beder og får fornemmelsen af at blive bøn hørt, og at svaret er på vej? Den nærhed man føler med Frelseren viser sig ofte gennem Helligånden.

5.

Ved at følge Brødrene. Guds bemyndigede tjenere modtager åbenbaring, så de kan udlægge skriften, de modtager løsninger på vore dages problemer, og en bekræftelse på de evangeliske lærdomme der fører til fuldkommenhed. Hvis vi følger kirkens generalautoriteters inspirerede lærdomme vil vi blive ført nærmere vort ophav til frelse (se Hebr. 5:9), og sidenhen til vort endemål - ophøjelse sammen med ham. Når man er Jesu Kristi discipel vil man få et nærmere forhold til ham. Hvis vi afviser dette - eller måske ikke engang kender Brødrenes råd, vil vi have mindre del i Herrens ånd i vor tilværelse. Det er i virkeligheden således at afvisning vil føre til frafald og tab af Helligåndens ledsagelse, men holder vi os hele tiden til Gud og adlyder de råd vi får, vil Ånden bekræfte tingene for os, og det vil resultere i fred og glæde. Disse følelser bringer os nærmere til Frelseren - og det er de velsignelser han har lovet dem der holder hans bud. I skriften advares vi også om at vi vil miste velsignelserne, hvis vi ikke lytter til de ord, som Her-

rens tjener kommer frem med. (Se L&P 124:45-46).

6.

Ved at deltage i nadveren. Dette er én af de mest værdifulde måder at få et nært forhold til Frelseren på. Det giver særlig anledning til at erindre Frelseren, til at tænke over betydningen af at påtage os hans navn, og samtidig at søge Ånden. Vi må for alvor bevæge os nærmere og nærmere ham, som vi mindes under nadveren.

7.

Ved at praktisere åndelighed. Betale tiende, fasteoffer samt andre ydelser, og ved at gøre mange forskellige tjenestegerninger - alt dette giver os muligheder for åndelig vækst. Dette nærer vort ønske om at komme Frelseren nærmere på de andre måder, som her er nævnt.

Vort mål for at opnå et godt forhold til Jesus Kristus kan sammenfattes i Herrens råd til Enok: „Vandrer derfor med mig” (Moses 6:34). For at vi kan vandre med Frelseren må vi følge den kurs i livet, som vi lærer gennem skriften og i kirken. Som navnet „Hellig” siger - det betyder at blive indsat i en særlig tjeneste for Herrens sag, adskilt fra verden. □

AFSKAFFELSE AF STRID

A. LaVar Thornock

Satan søger at så splid overalt - også i kirken. Mennesker med en stridbar ånd tænker først og fremmest på sig selv. Når vi giver efter for en sådan ånd vil vi komme endnu længere bort fra Guds Ånd. „Den der har en trættekær ånd, er ikke af mig,” siger Herren, „men af djævelen, som er faderen til splid og uenighed, som opægger menneskenes hjerter til at trættes i vrede med hinanden.” (3. Nephi 11:29).

Somme tider opstår der strid, fordi vi er uenige med det en leder forsøger at gøre. Jeg kan huske et ægtepar som var meget vrede på deres biskop. De kom til mig, som var deres stavspræsident, og sagde at biskoppen havde bedt deres søn om at blive sin assistent for præsterne - men at han måtte sørge for at få sit hår klippet før han blev præsenteret for kvorummet. Sønnen kom meget vred hjem. Han var lige blevet klippet et par dage forinden, og syntes ikke håret behøvede at være kortere. Da moderen og faderen beklagede sig til mig, spurgte de om jeg ikke syntes det havde været meget mere alvorligt hvis han havde røget eller drukket. Men at få sit hår klippet, det måtte da være ligegyldigt! Hvorfor forlangte biskoppen det?

Da jeg havde hørt på hvad de havde at sige spurgte jeg dem om de mente at de virkelig elskede deres søn. De blev overraskede over mit spørgsmål, men forsikrede mig hurtigt at det netop var derfor de var kommet til mig. Jeg fortalte dem derpå at hvis det var min søn, ville jeg gå hjem og fortælle ham hvor taknemmelig jeg var fordi biskoppen havde så stor kærlighed og respekt for ham. Det er en stor kompliment at blive valgt til at være assistent. Biskoppen har utvivlsomt ment at deres søn havde lederevner og evnen til at være et eksempel for alle de

andre præster i wardet. Jeg ville forklare ham hvor meget Herren elsker en lydige tjener, og at vor lydighed mange gange afhænger af tro.

Jeg fortalte disse dejlige mennesker, at de var nødt til at styrke denne biskop på enhver måde i deres søns øjne. Hvis de ikke støttede biskoppen ville de give deres søn det indtryk at biskoppen ikke var kaldet af Gud, og at vi kun behøver følge vore ledere når vi har lyst til det. Faren ved dette skridt var, at de ville lære deres søn at han var en lov i sig selv, og at han kunne sætte sig til dommer ovenfor det, som dem der var kaldet til at vejlede ham, ville sige og gøre. Så vil der komme en dag, sagde jeg, hvor der vil opstå en prøvelse der er langt alvorligere end at få klippet håret. Hans - og deres - reaktion på denne lille prøvelse skulle afgøre hvordan de ville reagere på prøvelser der var endnu større.

Under vor samtale forsvandt stridens ånd fra lokalet. Gennem Ånden blev vi allesammen mindet om at stridbarhed er af det onde, og at det kun kan føre til ødelæggelse.

Somme tider skaber vi strid i kirken, fordi vi ikke tager hensyn til folks følelser. Da jeg var missionær blev jeg kaldet til at arbejde i missionshjemmet. Det var min pligt hver morgen at give alle missionsærerne en teologisk lektie. En morgen kom en ældre søster, som lige var kommet til missionen, for at være med i klassen. Under lektionen gik hun imod et begreb jeg underviste i, og var endog parat til at forsvare sit synspunkt. Det lykkedes mig hurtigt at bevise at hun var forkert på den. Herrens ånd rørte min sjæl og jeg lagde mærke til et såret udtryk i hendes ansigt. Pludselig kom jeg i tanke om noget: „Hvilken ret havde jeg til at være missionær, når jeg var så uføl-

som og tankeløs overfor én af mine søstre?"

Da klassen var forbi skyndte jeg mig ind på missionsbiblioteket. Jeg søgte i 1½ time efter noget som kunne stemme overens med det, denne søster havde sagt. Til sidst fandt jeg en sætning som støttede hendes synspunkt. Lykkelig over mit fund gik jeg nu mit livs udfordring i møde. Jeg havde nedværdiget hende for øjnene af alle de andre missionærer og jeg var nu også nødt til at omvende mig foran dem.

Da vi knælede ned ved morgenbordet spurgte jeg præsident Bunker om jeg måtte få et par minutter før bønnen. Jeg henvendte mig derpå til denne kære søster og undskyldte for hvad jeg havde gjort, og oplæste en udtalelse af ældste Whitney. Hun takkede mig med et lille smil. Derpå følte jeg en overvældende kærlighed i min sjæl. Jeg havde netop lært en stor lektie. Hvis vi lader vor stolt-

hed forhindre os i at gøre det rette, kan vi gå glip af nogle af livets største glæder. Den morgen virkede bønnen meget rener. Livet var spændende og jeg var overmådig lykkelig. Efter morgenmaden kom denne søster hen til mig og sagde atter tak. Omvendelse fulgte strid, og som følge deraf kom der fred i sindet. Når vi lærer at overvinde stridbarhed i vor tilværelse vil vi komme Kristus nærmere. Strid ødelægger forholdet mellem familiemedlemmer, og gør det vanskeligere for kirken at have fremgang. Men når vi lærer evangeliet at kende, omvender os fra vore fejltagelser og lever i lydighed mod vore levende profeters råd, kan vi overvinde strid og atter nærme os Gud. Når vi, gennem forsoning og selvbeherskelse, hæver os over det naturlige menneske, vil vi blive i stand til at begynde at efterleve de evige love. Og derved kommer de evige velsignelser. □

I 1847 - samme år, som pionererne kom til Saltsødalen - blev Jacob Spori født i en ensomt beliggende landsby i de schweiziske alper. Han skulle komme til at opleve et bemærkelsesværdigt liv, der

på grund af hans hengivenhed for kirken førte til store resultater på begge sider af jordkloden - som at lære sig selv tyrkisk, mens han var på mission i Istanbul, og ved næsten helt alene at støtte Ricks Col-

ISTANBUL OG REXBURG

Jacob Spori's missionsmark

Denton Y. Brewerton

lege økonomisk som dens første administrator.

Jacob voksede op i Oberwill i Schweiz. Hans far stammede fra de franske hugenotter gennem en lang slægtlinie af skolelærere og professorer. Jacob var af samme slags. Hans kærlighed til bøger viste sig tidligt i hans liv, og han kom i mellemskole som 13-årig, tog universitetseksamen som magister ni år senere med matematik, kunst og musik som hovedfag. Jacob lærte efterhånden at læse og skrive 13 forskellige sprog.

Begge Jacobs forældre efterlevede hengivent principperne for kristen levevis. Af dem lærte han værdien og værdigheden af hårdt arbejde; utrættelig energi var en egenskab, han bibeholdt hele livet.

Da Jacob var 28, ægtede han Magdalena Roschi, en kærlig og højt kultiveret pige fra hans egen landsby. Livet blev nu en herlig oplevelse for den unge mand, der var leder af den mellemskole, som han var udgået fra. Han blev også beæret med at få tilbudt alle sin afdøde fars embeder, der omfattede ombudskaldelser som revisor, vurderingsmand og kasserer for Bern kanton, den næststørste delstat i Schweiz.

Men sidst i halvfjerdserne skete der en drastisk forandring i Jacobs tilværelse. Han hørte evangeliet, accepterede det, og kom omgående ud for forfølgelse. Han blev tvunget til at tage sin afsked som skoleleder og blev afløst fra sine kaldelser i kantonen. Men det største chok kom, da Jacobs svigerfar tog hans hustru og fire små børn fra ham.

Jacob følte, at han skulle rejse til Zion, og i 1879 emigrerede han til Logan i Utah. Han levede en ensom men afvekslende tilværelse de næste fem år. Han studerede engelsk og kirkens historie, arbejdede på en savmølle og lagde spor

til jernbanen. Hans søster I Schweiz, Anna Clara, fremsendte breve til ham, så han kunne holde forbindelsen vedlige med sin hustru og børn.

Disse første år i Amerika var vanskelige for Jacob. Hans datter, Elizabeth Stowell, fortæller, at det var vanskeligt for ham at tilpasse sig den nye tilværelse og at han ofte følte sig nedtrykt. Men han fortrød aldrig, at han havde antaget evangeliet.

I 1884 blev ældste Spori kaldet til en mission til Tyrkiet. Han kom til Istanbul nogle få dage efter jul og begyndte straks at hverve tilhængere. Til at begynde med måtte han benytte sig af en tolk, men han havde et usædvanligt anlæg for at lære sprog, og i løbet af kun tre måneder havde han et godt kendskab til tyrkisk. Han forkyndte evangeliet med styrke og meget levende. Ved at benytte forskellige metoder til at bringe sit budskab til tyrkiske familier, gav han gratis undervisning i fransk og engelsk og velsignede de pågældende tyrkiske familier med at forkynde evangeliet for dem. Hans elever lærte nye sprog, men lærte samtidig om den gengivne kirke. Jacob underviste også i tysk mod betaling for at skaffe penge til mad og tøj.

I sommeren 1886 blev ældste Spori kaldet til at rejse til Palæstina. Han var den første, der specielt blev kaldet som missionær til dette land i denne uddeling. Orson Hyde indviede landet i 1841 men han missionerede ikke. Ældste Spori udførte den første dåb i Palæstina, da han døbte Johan George Grau den 29. august 1886.

Ældste Sporis arbejde strakte sig fra Joppe og Damaskus til Jerusalem. Det var her i Palæstina, at han opdagede, hvordan mirakler kan forekomme ved små midler.

I henhold til lokale bestemmelser skulle alle kristne være ude af byen Haifa, før portene blev lukket ved mørkets frembrud. Men ældste Spori arbejdede der med en undersøger, som var syg på det tidspunkt. Den unge mormonældste brød sig ikke om at tage afsted, for han var sikker på, at hans ven havde det bedre. Senere på aftenen, da undersøgeren havde det bedre, forberedte Jacob sig til at forlade byen. Han vidste, at portene var lukkede, og at han, hvis han blev fanget, ville blive sat i fængsel. Mens han gik langs kysten og spekulerede på, hvad han skulle gøre, betragtede han fiskerbådernes indsejling i havnen. Han lagde mærke til, at nogle mænd var ved at reparere nettene til den næste dags arbejde, og han følte, at han skulle hjælpe dem. Han gik frem og begyndte at arbejde; ingen syntes at ænse ham. Da arbejdet var færdiggjort, rullede mændene nettene sammen, gik ombord i den lille båd og forberedte sig til at sætte sejl. Uden at sige noget overhovedet, gik ældste Spori også ombord. Og snart var de ude på havet. Næste dag landede båden i Cairo, og ældste Spori hoppede fra borde og gik ind i byen, hvor han genoptog forkyndelsen af evangeliet.

Efter en mission på tre og et halvt år blev ældste Spori afløst, og han vendte tilbage til Schweiz. Der løste han en opgave for præsident Wilford Woodruff gående ud på at organisere et kompagni hellige for deres rejse til Zion. Det tog ham næsten et år.

Før hans mission var fuldført, havde ældste Spori fået brev fra sin helt trøstesløse hustru, der endnu befandt sig i Schweiz, om at deres ældste datter, Katherine, var død som følge af et fald fra en gyng. Jacob, der fuldtud kendte evangeliets evne til at hele åndelige sår,

Bannock Stake Academy i 1895. Det fik senere navnet Ricks College. Jacob Spori var dets første leder.

Foto v/J. Stanley Anderson med tilladelse fra BYU Photo Archives.

skrev til hende om kirkens lærdomme. Hun bevægedes af disse nye sandheder og overbevistes om, at evangeliet var sandt.

Fru Spori bad om at blive døbt og genforenedes med sin mand, da han kom til Schweiz efter sin mission. Hun bar senere ivrigt sit vidnesbyrd og takkede for de evige sandheder, som evangeliet havde bragt ind i hendes tilværelse.

Før ældste Spori rejste til Zion oversatte han adskillige af kirkens traktater til fransk. Han blev hjulpet af sin yngste søster, Anna Clara Spori, en talentfuld og veluddannet ung pige.

Endelig kunne Jacob Spori og hans hustru og deres tre børn, Jacob, Magdalena og Louise, samt søsteren Anna Clara, rejse fra Bern til Amerika. Det var i juni 1888. Deres rejsemål var Rexburg i staten Idaho. Jacob var blevet kaldet til at være den første administrative leder af Ricks College, og dette universitet var nu ved at være rede til at åbne.

Boliger var vanskelige at opdrive, så familien Spori flyttede ind i en tom tiende kornsilo. Deres femte barn, Elizabeth, blev født der den 6. juli 1888.

I de fire år Jacob Spori var leder af Ricks College, nøjedes han ikke med at undervise, men blev også en god ven for elevernes familier. Han lagde vægt på at besøge de helliges hjem, især hvor der var sygdom.

„Da difteriepidemien hærgede i 1891,” fortæller hans datter, „gik han frygtløs ud for at salve de syge og trøste de ramte.” To af hans døtre fik den frygtede sygdom, men han salvede dem i fuld tro på, at de ville blive sparede ved Guds kraft. Og det blev de.

Efter fire år som skoleleder modtog ældste Spori efter anmodning en ærefuld afløsning. Derefter slog han sig på landbrug og påbegyndte et projekt, der senere skulle blive en meget stor hjælp for landbruget i området - han var med til at udvikle den kanal, der fik navnet Spori-kanalen.

Jacob Spori døde i 1903 - han virkede igen som pædagog, stadig i gang med at

gøre det, han følte måtte gøres. Hans læge havde advaret ham, fordi han led af sukkersyge og derfor burde holde op med at arbejde og hvile mere. Jacobs svar var, at han hellere ville dø, mens han arbejdede end dø, mens han hvilede. Alsidighed og urokkelig tro er to karakteregenskaber, som kendetegner Jacob Sporis liv. Han var en storartet pædagog, sprogforsker og missionær. Han holdt af geologi og minedrift og fik sin endelige eksamen i metallurgi, da han var 50 år gammel. Han blev interesseret i lægevidenskab i Istanbul. Musik var hans store hobby. Han lærte at spille flere instrumenter. Videnskab og landbrug var også en del af hans tilværelse. Hans liv kan udmærket opsummeres med hans datters ord: „Han havde et så brændende vidnesbyrd, at han bar det, når som helst der var lejlighed til det. Han plejede at sige til os, at ingen mennesker kan nogen sinde forandre evangeliets sandheder. Alle de øjensynlige ofre han måtte bringe, forekom ubetydelige i sammenligning med den fred og glæde, der kom ind i hans liv, da han sluttede sig til kirken. □

Jacob Sporis og Mischa Markows veje krydsedes én gang. Da Jacob bragte Mischa evangeliet, betød det begyndelsen på et livs tjeneste for kirken.

„Tre gange er jeg blevet pisket,” mindede apostlen Paulus de afvigende ko-

rintere om; „én gang stenet, tre gange har jeg lidt skibbrud . . . ofte på rejser, i farer på floder, i farer blandt røvere, i farer fra landsmænd . . . ofte under faste, i kulde og uden klæder.” (2. Kor. 11:25-27)

Denne usmykkede liste mindede korin-

MISCHA MARKOW

Missionær til Balkanlandene

William Hale Kahr

terne om den urokkelige hengivenhed og de ofre, som Paulus måtte gennemgå for at bringe dem evangeliet - det evangelium, som de på det tidspunkt var ved at vende sig fra.

Mischa Markow skrev ikke sin egen historie som en påmindelse til dem, han havde omvendt; men han skrev omhyggeligt på et primitivt engelsk på indersiden af omslaget til sin selvbiografi: „Jeg, Mischa Markow, forkyndte evangeliet i 8 riger: 1. Belgien, 2. Ungarn, 3. Rumænien, 4. Bulgarien, 5. Tyskland, 6. Tyrkiet, 7. Rusland, 8. Serbien. Jeg blev 11 gange fremstillet i byretten, 4 gange for en fredsdommer, 2 gange for landsretten og højesteret. Jeg var 3 gange under politibevoftning. Politiet stod vagt ved min gadedør, og når nogen ønskede at tale med mig, indlod politiet dem ikke. Det var i Rumænien, Bulgarien og Serbien. 2 gange blev jeg udvist - det var i Ungarn og i Serbien. Jeg var 2 gange i fængsel, i Rumænien og Ungarn.” (Mischa Markow „Life and History”, håndskrevet erindringsbog, tilh. Church Historical Department Archives).

En stiltfærdig mand, optændt af en rolig indre ild, var Mischa Markow; en kirkes missionær i det 19. århundrede i nogle områder, som kirken endnu ikke er kommet tilbage til.

Født den 21. oktober 1854 i Ungarn af en serbisk far og en rumænsk mor voksede han op som serbisk ortodoks. „Jeg var stærkt religiøst optaget,” siger han, „og jeg var opfyldt af et stærkt ønske om at rejse til Jerusalem.” Som 32-årig og ugift rejste han som pilgrim til Det hellige Land og fortsatte derfra til Alexandria i Ægypten, hvor han arbejdede som barber og studerede Bibelen. Efter 8 måneders forløb erkendte han: „Min kirke er ikke den sande kirke.” Han be-

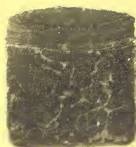
stemte sig til at besøge de protestantiske kirker i Istanbul for at finde ud af, om nogle af dem svarede til den bibelske kirke.

I mellemtiden havde Jacob Spori, der var hundreder af kilometer derfra på en rejse til Palæstina, mens han var præsident for de sidste dages helliges tyrkiske mission, en åbenbaring, hvori han så sig selv i Alexandria; i den by så han en mand, for hvem han ville forkynde evangeliet. Præsident Spori tog omgående en båd til Alexandria; efter tre dages forgæves søgen efter manden i sin drøm, begav han sig tilbage til Istanbul. Mens han stod på skibet og ventede på afgang, så han en mand komme op ad landgangsbroen - Mischa Markow, den mand, han havde set i synet.

Rejsen til Istanbul tog dengang, i januar 1887, fire dage. Præsident Spori fortalte Mischa om sit syn. Mischa berettede: „Han begyndte at forkynde evangeliet for mig, og jeg troede, han var en engel, sådan forekom han mig.” („Life and History”, s. 51) I Istanbul præsenterede præsident Spori ham for de andre missionærer, F. F. Hintze og J. Marion Tanner. Han blev døbt i Sortehavet den 1. februar 1887.

Endnu ikke ordineret tog han til sine forældre og forkyndte evangeliet for dem. De syntes modtagelige, så han telegraferede til bror Hintze om at komme og døbe dem; men på det tidspunkt, da bror Hintze ankom, vidste både han og Mischa, at hans forældre ikke var rede. Ældste Hintze ordinerede Mischa til præstedømmet, og de holdt møder den følgende dag. Men inden 24 timer var amerikaneren blevet bragt for en dommer og beordret til at forlade landet inden 48 timer.

Mischa fik ham til at benytte disse 24

Myreglas

Det er meget spændende at iagttage hvad der foregår i en myretue. Og I kan lave jeres egen myretue, så I kan se hvordan de bygger deres indviklede labyrint af gange og rum i jorden. I kan også se hvor flittige de er til at samle mad. Det er forbløffende at se så store stykker forråd en lille myre kan bære. Ved I at der er dronningemyrer (der er ingen kongemyrer), soldatermyrer, arbejdsmyrer og at det er hunmyrerne der gør alt arbejdet? Man kan lære mange ting ved at studere myrer i et syltetøjsglas.

Du kan lave et myreglas på følgende måde. Du skal bruge 2 rene syltetøjsglas (det ene skal have et låg og være en smule større end det andet), noget løst eller sandet jord, samt sukker og vand.

Sæt det lille glas, uden låg, omvendt i midten af det større glas. Fyld pladsen mellem de to glas op med løs eller sandet

jord. Pas på ikke at presse jorden for tæt, så myrerne ikke får for svært ved at grave i den.

Find nogle myrer - se i haven eller i en park. Dernæst laver du en myrefælde ved hjælp af lidt sukker og vand i et mindre glas eller en dåse, som du lægger på siden i nærheden af en myretue. Når du har ca. 20 myrer lægger du et stykke plastik eller et låg over glasset. Put derpå myrerne ned i det glas du har kommet jord i, og sæt et låg eller plastik over. Det er meget vigtigt, at alle myrerne kommer fra den samme tue, ellers vil de sikkert begynde at slå eller dræbe hinanden. Når du fjerner låget for at give myrerne mad vil der komme masser af frisk luft så myrerne kan ånde.

Fyld ikke for mange myrer i glasset - jo færre du har, jo mere vil de bestille. I løbet af en dag eller to vil myrerne begynde at bygge gange og rum. Giv myrerne et par dråber sukkervand hver uge - og måske et par fuglefrø, andet frø eller græsfrø. Læg maden direkte ned i jorden. Pas på ikke at overfodre myrerne, så kan de dø. Stil myreglasset i normal stuetemperatur - ikke i nærheden af radiatorer, luftblæsere eller i direkte sollys. Hvis du ikke forstyrrer myrerne i glasset, vil de bygge sig en hel myreby under jorden. □

FORSKNING

FRA VEN TIL VEN

Hvilken vej skal jeg vælge?

De sidste farverige stråler fra den nedgående sol tonede ud i den vestlige horisont, og nattens mørke var allerede begyndt at lægge sig over ørkenen. Min far og jeg var netop blevet færdige med vort aftensmåltid, og var ved at lægge planer for natten og den næste dag. Min far var en stor, stærk mand med et godt hjerte, og han var så glad for at have sin ældste søn med sig på denne tur. Vi skulle drive 500 får, som vi lige havde købt, til deres nye hjem på den anden side af ørkenen, som var 135 km. bred. Der var ikke meget vand i ørkenen - om dagen var det meget varmt, medens næt-

terne var kolde. Det var vores plan at drive fårene afsted om natten, når det var køligt, og lade dem hvile om dagen, når det var varmt. Vi håbede på den måde at fårene kunne klare sig uden vand i tre dage. Når vi kom til den anden side af ørkenen ville en vognladning tønder med vand komme de tørstige får i møde. Vort eget drikkevand til turen havde vi i en 19-liters mælkejunge bag i vores gamle bil.

Min far, der var en mild og betænksom mand, sagde til mig: „Jeg driver fårene i nat, medens du sover. Når du vågner i morgen tidlig kan du spise morgenmad, samle vore ting sammen, pakke bilen og køre den ad sporet til du når mig og fårene.”

Ældste Rex C. Reeve
De halvferds første kvorum

Alt gik som planlagt. Da jeg vågnede den næste morgen spiste jeg hurtigt min morgenmad og pakkede bilen. På køreturen i vores gamle bil langs de ujævne vognspor var det svært for mig at se noget som helst spor af min far og fårene - deres spor var især vanskelige at følge nogle steder i de stenede områder. Men det gik dog stadig godt de første par kilometer, lige til jeg kom til et sted hvor vejen delte sig. Jeg ville ønske min far havde været der og kunne fortælle mig hvilken vej jeg skulle vælge. Endelig besluttede jeg mig til at vælge den bedste vej til højre. Jeg kørte et par kilometer uden uheld - lige til jeg kom til et sted, hvor vejen

var skyllet bort. Vejen var fuldstændigt udvisket. Jeg havde intet landkort, der var ingen vejskilte - jeg blev grebet af frygt. *Det er ude med dig!* tænkte jeg. *Hvad skal jeg gøre?* Så kom jeg i tanke om noget min spejderleder havde sagt: „Hvis du er gået vild, så stop op og vent. Og giv derpå en slags advarsessignal.”

Jeg tog den gamle bøsse ud af bilen og skød tre hurtige skud op i luften, idet jeg bad til at min far måtte høre dem. Så ventede jeg og bad igen.

Det forekom mig at der gik lang tid før jeg så min far i det fjerne. Han kom løbende imod mig og viftede med armene. Kort efter dette vidunderlige gensyn var vi hjemme i sikkerhed med fårene. Hvor var det en lettelse for mig at min far kom, og hvor var jeg taknemmelig for hans omsorg, og fordi han kunne vise mig den rette vej.

Siden da har jeg mange gange krydset ørkenen, nogle ture har stillet store krav og krævet vigtige beslutninger. Hvor er jeg taknemmelig for at vi allesammen har en virkelig og kærlig Fader, en himmelsk Fader, som vi kan påkalde når der er to veje, men ingen vejskilte som viser vej. □

Bytte- handelen

Claudia Remington

Tom havde byttet sin cykel for en kanin. Derfor måtte vi gå $1\frac{1}{2}$ km. hjem fra primary. Toms yngre brødre, Ivan og Brent var kørt i forvejen på deres cykler. De syntes ikke om Toms byttehandel. Men det var en pragtfuld kanin - en halv voksen rød new Zealænderhun. Han kunne lade den parre med Jones' new Zealænderhan og tjene penge nok til at købe sig en strålende ny cykel. „*Det var en virkelig god byttehandel,*” sagde han til sig selv.

Tom åbnede den hvide havelåge og løb rundt om huset hen til kaninburene, som stod under det store piletræ i baghaven. Han forsøgte at komme i tanke om et godt navn til sin nye hunkanin, noget rigtig flot. Pludselig stoppede han op, og det var som hans hjerte sank ned i maven. Døren til kaninburet stod åbent og den røde kanin var borte! Tom snurrede omkring for at løbe ind i huset, da noget fangede hans blik. Opad kaninburet stod hans

grønne cykel - den han havde givet Lester Simpson i bytte for kaninen. Tom tog fat i cyklen og kiggede nærmere på den. Det så ud som om en bil havde kørt henover den. Han smed cyklen fra sig og løb ind i huset.

Idet han kom brasende ind i den oplyste dagligstue, hoppede Brent og Ivan ned fra sofaen. Tom kunne se på deres ansigter at de vidste noget. „Hvad er der sket?” spurgte han.

„Lester kom tilbage med cyklen og tog kaninen,” sagde Ivan.

„Ja, det kan jeg se!” sagde Tom vredt. „Hvorfor stoppede I ham ikke, hvis I var her?”

„Jeg forsøgte at forhindre ham i at åbne døren,” sagde Ivan, „men han skubbede mig ind imod kaninburet.” Så smøgede han sin sribede bluse ned ved halsen og viste Tom sin skrammede skulder.

„Han sagde, at cyklen ikke var noget værd, så han ville have sin kanin igen,” fortalte Brent. „Og han sagde at hvis du prøver at få kaninen tilbage ville han få fat i 4 fyre til at tæve dig.”

„Lester sagde at han havde givet dig en præmiekanin for en elendig cykel,” sagde Ivan. „Du giver ham da nogle klø, gør du ikke? Vi skal nok hjælpe dig. Vi kan sikkert også få Jenkins drenge til at hjælpe os.”

I samme øjeblik kom deres far ind af hoveddøren. „Hvad sker der her?” spurgte han og så på de tre alvorlige ansigter.

Tom fortalte sin far hvad der var sket. „Det var en god cykel da jeg

byttede med ham,” forklarede han. „Jeg tror den var lige så meget værd som hunkaninen.”

„Mere,” inskød Ivan.

„Hans far har sikkert kørt over den med en traktor eller sådan noget,” sagde Brent.

„Hvad vil I så gøre ved det?” spurgte faderen, idet han sank ned i den store gyngestol.

Drengenes mor kom ind fra køkkenet. „Det er ikke godt at slås,” advarede hun.

„Hvad synes du jeg skal gøre, far?” spurgte Tom.

„I en sådan situation er det bedst at spørge sig selv hvad Frelseren ville have gjort.”

„Gjorde folk sådan nogle grusomme ting mod ham, far?”

„De forsøgte altid på at fange ham i ét eller andet, eller også lagde de fælder for at få ham til at sige noget de kunne anklage ham for.” „Men han sloges ikke med dem, vel?” spurgte Brent.

„Ikke med knytnæver. Ham kæmpede med dem om hvem der var den klogeste, og det lykkedes ham altid at give de rigtige svar.”

Faderen så venligt på Tom og sagde: „Lester Simpson skal ordineres til diakoni i næste måned. Men han plejer da ikke at være så slem. Du kunne måske finde en metode til at få ham til at indse hvad han har gjort.” Faderen rejste sig og sagde: „Lad os spise - jeg er ved at dø af sult.

Efter middagen gik Tom ud i haven for at se på sine kaninbure. Alle hans kaniner var bare ganske almindelige hvide kaniner. Engang imellem fik familien kanin til middag, og han solgte til naboerne, hvis han fik for mange. „*Nu havde jeg endelig fået en raceren kanin,*” tænkte han - *og nu er den væk.* Tom kunne endnu mærke den usædvanligt tykke, bløde pels og den lille faste krop under. Lester måtte have passet den godt. *Men - hvor jeg dog ønskede mig den kanin!* Pludselig havde han løsningen - den var ganske klar og helt enkel. Han måtte bare *købe* kaninen. De fleste af de penge han tjente på sine kaniner gik til skoletøj og andre nødven-

digheder, men han havde sparet 7-8 dollars op. *Og det var dog en god investering.*

Tom tænkte på Lester og hans „hårde” venner, som var der når han kom for at købe kaninen. De ville sikkert kalde ham en kujon og dum - siden han ikke tog en slåskamp, men i stedet købte en kanin, som han i forvejen ærligt og redeligt havde byttet sig til. Men han troede nok han kunne holde til det. Hans brødre tænkte måske det samme, for de var altid parat til at slå, når det var nødvendigt - især Ivan. Den løsning Tom havde fundet frem til syntes ikke særlig klog eller smart, men den forekom rigtig, og han gik temmelig lettet i seng.

Ved morgenmaden den næste morgen fortalte Tom sin familie hvad han havde besluttet sig til og bad sin far om et lån.

„Jeg synes det er en modig beslutning,” sagde hans far og smilede. Tom følte sig meget bedre tilpas.

„Jeg går derover lige efter skole,” sagde Tom, „så jeg er lidt senere hjemme.”

Tom så Lester flere gange i skolen, men han hverken talte til ham eller så på ham.

Efter skoletid gik Tom og hans brødre over mod Lesters hus. Tom kunne se Lester gå i forvejen sammen med nogle kammerater. De så sig nervøst tilbage fra tid til anden. Da de nåede det sidste hjørne, sagde Tom til Ivan og Brent at de skulle gå hjem. Han så med sorg hvordan de kørte hjem på deres cykler. Drengene foran kiggede sig tilbage og så

Tom alene, så lo de og løb ind til Lester.

Da Tom lukkede havelågen op kunne han se Lester og hans fire kammerater stå ved siden af kaninburet. Uden at se på de andre gik Tom hen til Lester. „Jeg er kommet for at købe den røde kanin,” sagde han. Lester kiggede overrasket over på sine venner. „Har du en anden gammel, rådden cykel du vil bytte med?” Han så igen på sine venner, og de lo allesammen.

„Næ - jeg har kontanter - 15 dollars. Det er en rimelig pris synes jeg.”

Tom så Lester lige ind i øjnene. Denne gang lo Lester ikke, men nøjedes med at se ned i jorden og køre rundt i jorden med sin skosnude. „Skal vi sige det?” pressede Tom.

„Jah - jah . . . det tror jeg nok,” svarede Lester omsider.

Tom gav Lester pengene, men han ville stadig ikke se op. Hans venner begyndte at fnise genert. „Han er godt dum!” hviskede de.

Tom gik over til kaninburet og lukkede lågen op. Han trak den røde new zealænder ud og stak den ind under sin skjorte. Den puttede sig ind til ham, og Tom følte sig igen glad. De kunne ikke sige noget som kunne gøre ham ked af det.

Så begyndte de: „Jeg tror han er bange for at slås.”

„Han har altid været en kujon. Det er hans to små, dumme brødre også.” „Hans far har givet ham pengene, for at han ikke skulle slås.”

Og nu blev deres latter kraftigere. Lester sagde ikke noget, og han lo heller ikke. Tom gik ud af lågen og

hen ad gaden. Han følte sig rolig og lykkelig - kaninen holdt han godt ind til sig.

Da han var nået næsten halvvejs hjem hørte han nogen komme løbende og ventede, og da Lester nåede ham gik de stille ved siden af hinanden. Endelig sagde Lester: „Hvorfor ville du ikke slås? Dine brødre ville have hjulpet dig. Du kunne sikkert også have fået nogle andre drenge til at hjælpe dig.”

Tom smilede til Lester. „Jeg har kæmpet, Les. Jeg vandt. Jeg fik mig denne dejlige kanin.” Han klappede på sin skjorte. „Hvad fik du?”

De gik et øjeblik uden at sige noget. Så stak Lester sin hånd i lommen og trak pengene op. Han gav Tom dem.

„Jeg tror ikke jeg fik noget. Her er dine penge.” Tom stak dem i sin bukselomme. „Min far kørte over cyklen med sin arbejdsvogn.” forklarede Lester.

„Jeg tænkte nok det var sådan noget der var sket. Det er jeg ked af,” sagde Tom.

„Ja - men sådan kan det gå.”

„Det er en meget fin kanin, Les. Du må have passet den godt. Jeg vil godt købe nogle flere kaniner af dig, når du har nogle,” sagde Tom.

„Det kan du godt,” sagde Lester smilende. „Når som helst jeg har nogle du kunne tænke dig. Nå - jeg må se at komme hjem. Min mor har maden klar,” han klappede Tom let på skulderen, og vendte sig for at løbe hjem.

Tom trak kaninen lidt højere op og gik hjemad - denne skyggefulde efterårsdag - han smilede. □

Hvor er killingen?

Roberta L. Fairall

Lim denne side på et stykke tyndt karton, klip langs de punkterede linier, og sæt katten sammen.

Bare for sjov

timer til at fortælle ham, hvad missionæ-
rer foretog sig. Instruktionerne var en-
kle: „Bror Markow, du er en ældste i
Jesu Kristi Kirke, og du har myndighed
til at døbe og give håndspålæggelse for
den Helligånds gave, og du skal forkyn-
de evangeliet, når som helst du har mu-
lighed for det.” („Life and History”, s.
52)

Mischa lovede sig selv, at han ikke ville
emigrere til Amerika, før han kunne for-
kynde og døbe. Hans første rejse bragte
ham fra Ungarn til den russiske havneby
Odessa ved Sortehavet, og derpå til Eng-
land. Han talte serbisk, bulgarsk, un-
garsk og tysk - men ikke engelsk. Han
rejste til Antwerpen i Belgien, hvor han
fik kontakt med den tyske koloni. „De
hørte ikke efter, hvad jeg sagde, fordi jeg
så så simpel ud for dem,” sagde han og
fortsatte: „og jeg bad Herren åbenbare
for mig, om der i den by var nogen, som
ville modtage evangeliet. Og Herren
åbenbarede for mig, at der virkelig var
nogle, som ville modtage evangeliet. Og
han åbenbarede også for mig, at jeg ville
blive den første til at åbne en mission i
Belgien. Og jeg bad påny Herren vise
mig, hvor jeg kunne finde nogen, som
ville tage imod evangeliet.” („Life and
History”, s. 53-54)

Ånden førte ham til en bænk i en park,
hvor han traf en mand ved navn Karl
Beckhaus, som reagerede positivt på det
evangeliske budskab. „Hans øjne . . .
fyldtes med tårer.” („Life and History”,
s. 54) Den næste dag mødtes han med
Karls familie; omvendelsen var hurtig,
men dåben blev udsat. Karl og Henriette
Eselman, den kvinde, han levede sam-
men med, var ikke blevet gift, så Mischa
nægtede at døbe dem. Fornærmet prø-
vede Karl at få Mischa straffet, men det
lykkedes ikke. Henriette blev døbt sam-

men med sin ældste søn, Frederick, den
17. oktober 1888. To dage senere blev tre
af hendes døtre døbt. To uger senere
sluttede en ydmyg Karl sig til dem, og
Mischa bevidnede deres ægteskab.

Uden pengemidler vidste Mischa, at han
måtte vende tilbage til Balkan for at ar-
bejde og bad om, at missionærer måtte
blive sendt til Belgien fra den Schwei-

En stiltfærdig mand, optændt
af en rolig indre ild, var
Mischa Markow; en kirkens
missionær i det 19.
århundrede i nogle områder,
som kirken endnu ikke er
kommet tilbage til.

zisk-tyske mission. Da de ankom, havde
familien Beckhaus en række henvisnin-
ger parat, som resulterede i 80 dåbs-
handlinger.

Mischa emigrerede, da han havde tjent
penge nok dertil, og han ankom til Salt
Lake City den 17. oktober 1892. Han
åbnede en frisørsalon og ægtede Nettei
Hansen, en omvendt fra Norge, den 24.
maj 1893 - det femte par, der blev gift i
det nyligt indviede Salt Lake tempel. De
fik to børn. Mischa fik amerikansk bor-
gerskab, blev ordineret til halvfjerds i
1899 og kaldet til sin første mission.

Europa var da blevet opdelt i adskillige
missioner, men hans kaldelsesbrev an-
gav blot „Europa”. Han skulle arbejde i
forskellige missioner de næste to år.

I maj 1899 prædikede han for interesse-
rede skarer i Serbien, nu den sydlige del
af Jugoslavien. Tre måneder senere blev

han udvist til Ungarn af Serbiens højesteret. I Ungarn blev han arresteret som anarkist efter blot en måneds ophold og anbragt i enecelle, mens embedsmændene søgte efter en handlende, som kunne nok engelsk til at kontrollere hans papirer. Han blev udvist fra Ungarn i juli 1899, men han takkede Gud derfor. „Jo mere jeg blev forfulgt, desto stærkere følte jeg mig, og jeg var fuldstændig tilfredsstillt og udgød tårer af glæde” fortalte han. („Life and History”, s. 61-62) Derefter tog han til Istanbul, hvor hans gamle ven, F. F. Hintze, var missionspræsident. Efter en uges forløb forlod han Rumænien og medbragte Argir Dimitrov, en bulgarer, der undersøgte kirken. Efter at Mischa havde døbt ham den 30. juli 1899, blev Argir hans første missionærkammerat. To uger senere døbte de i Bukarest en tredje mand. Men så standsede deres fremgang.

Som altid tog Mischa sin tilflugt til bøn og blev belønnet med en levende og detaljeret drøm den 10. december om besøg hos en familie, til trods for stærk modstand fra andre. „I drømmen så jeg, da døren åbnedes, en gammel dame siddende ved et lille firkantet bord med albuen hvilende på bordet. Jeg gik ind til den dame. Så så jeg mig tilbage og der var en ung dame. Hun lukkede døren og så på mig med et lille smil. Jeg spurgte den gamle dame, om hun havde en bibel, hvilket hun bekræftede ved at bede den unge dame om at hente den. Da det var sket, gav hun den til mig. Jeg åbnede den og begyndte at forkynde for dem, og de var særdeles glade, og vi frydede os alle sammen.” Øjensynligt vidste han, hvilken familie det drejede sig om - eller i det mindste hvor han skulle finde dem - for han gik straks til døren og ringede på. Alle drømmens detaljer opfyldtes. To

måneder senere blev kvinden, hendes datter og to andre døbt. („Life and History”, s. 62) Selve dåben styrkede missionærernes tro. Det var i februar måned 1900; Mischa lejede et badehus til begheden og fulgte sine omvendte dertil. „Da vi begyndte at gå, havde jeg på fornemmelsen, at der var én, der fulgtes med os, men jeg kunne ikke se ham. Så

Mens han stod på skibet og ventede på afgang, så præsident Spori en mand komme op ad landgangen - Mischa Markow, den mand, han havde set i synet.

så jeg fremad, og derhenne gik en mand ind på det sted, hvor vi skulle døbe, og der forsvandt han . . . og Herrens Ånd hviskede til mig: ‚Det er en Guds engel; frygt ikke.’ Og jeg følte mig stærk og frydede mig.” („Life and History”, s. 64) Senere døbte han endnu fem mennesker. Den lille gren holdt møder, og man talte rumænsk, tysk, bulgarsk og græsk. Men samtidig med væksten kom også offentlighed, og Mischa blev påny arresteret og bragt først til landsretten og derefter til højesteret. Mens han stod alene midt i det runde retslokale med dets imponerende møblement og højt til loftet, så han et menneske stående i luften over hans hoved, klædt i hvidt ligesom tempeklæder, og det styrkede ham, og han følte sig stærk, og Herrens Ånd hvilede på ham.

Han begyndte at forklare evangeliets første principper, frafaldet og genopret-

telsen. I et sceneri, der på mærkelig måde mindede om Paulus' foretræde for Sanhedrinet, begyndte dommerne selv at skændes over frafaldet. Mischa blev dømt til et ophold på vand og brød i fængslet i flere dage, og derefter blev han påny udvist af landet. („Life and History”, s. 66-67)

Han rejste til Bugarien, hvor han af flere præster fik tilladelse til at tale til deres menigheder, efter at den sædvanlige gudstjeneste var forbi. Han lod sig registrere hos politiet som missionær. Og politiet, der gik ud fra, at det blot drejede sig om endnu en protestantisk sekt, beskæftigede sig ikke videre med ham.

Men det varede ikke ret længe. En protestantisk præst udfordrede Mischa, fornærmede ham og tog afsted, sværgende på, at han nok skulle standse ham. Det øjeblikkelige resultat var, at folk strømmede til møderne. Præsten havde nemlig bekendtgjort i aviserne på flere sprog, at han advarede folk mod mormonerne og så opgav han adresserne på disse forfærdelige møder. Og Mischa, som tilfældigt mødte præsten på gaden, takkede ham hjerteligt for den gratis reklame.

Men andre præster var bange for mormonernes popularitet og fik Mischa arresteret med den beskyldning, at han var registreret som missionær for Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige og ikke som mormon. Og denne plan lykkedes. Til trods for sympatiske dommere og mange positive henvendelser blev han udvist fra Bulgarien. En drøm førte ham til byen Temever i Ungarn, hvortil han kom den 3. september 1900. Mischa havde brug for en kammerat, og ældste Hyrum M. Lau fra Soda Springs i Idaho, blev sendt til ham fra den tyske mission. I løbet af få uger fik de besked på at aflevere deres pas og missionærcertifika-

ter. Mischa vidste, hvad det betød, og de fortsatte febrilsk arbejdet, idet de med juridiske kneb forsinkede sagen mest muligt. De fik endelig besked om at forlade landet senest den 1. april 1901 med tre dages varsel. Den 30. marts døbte de i ly af mørket 12 mennesker, ordinerede to nyomvendte, der skulle vogte over den lille gren på 31 medlemmer, og forlod derpå Ungarn med kurs mod Tyskland.

Og endelig blev Mischa, efter ankomsten til én af kirkens officielle missioner, kaldet som grenspræsident i München. Han døbte her fire mennesker, før han vendte tilbage til Salt Lake City, hvortil ham kom den 28. august 1901.

Næsten to år senere den 3. august 1903 drog Mischa ud på sin anden mission. I Liverpool sendte ældste Francis M. Lyman af De tolv Råd og præsident over Den europæiske Mission ham på arbejde under den tyske missionspræsident Hugh J. Cannon med en særlig opgave: Rusland.

Han drog omgående afsted, gjorde ophold i Ungarn, hvor han arbejdede i fire uger, hvorefter han påbegyndte missionering i Riga, hvor han forkyndte evangeliet for en koloni af tyskere. Da han lod sig registrere hos politiet, opdagede han, at det havde været heldigt, at han først var gået til tyskerne. Åbent at miscreditere den ortodokse russiske kirke kunne medføre en straf på to år i Sibirien; at døbe en russisk borger ind i en anden tro kunne betyde en straf på 12 år i Sibirien. Men tyskere var ikke indbefattet under disse love.

Han vedblev at arbejde blandt de tyske kolonister indtil hans fremgang som sædvanlig forurologede deres præster, og han påny blev ført i retten. Den venlige dommer forklarede appelleringsproces-

sen, men Mischa fandt ud af fra en sagfører, som han forsøgte at få til at forsvare sig, at ingen ville repræsentere en mormon. Folk, som forsvarede upopulære klienter - specielt udlændige - forsvandt simpelthen i mange tilfælde. Ingen ville risikere det.

En måned efter sin ankomst i Rusland drog Mischa afsted til den tyrkiske mission. På hans anmodning fik han tildelt et vanskeligt distrikt, og han opnåede at døbe ti flere, inden han afløstes den 1. november 1905.

Slutningen på Mischas historie kunne

også have været slutningen på apostlen Paulus', hvis Paulus havde været i stand til at vende tilbage til kirkens indsamlingssted i et frit land. Mischa nedsatte sig i Salt Lake City som barber. Optegnelserne i hans ward viser, at han var en trofast og flittig hjemmelærer. I 1910 blev han ordineret til højpræst. I 1934, 33 år efter hans anden, begivenhedsrige mission, døde han.

Hans stiltfærdige sidste år er på en måde passende for hans mission i livet, for hans frimodighed havde altid været for Kristus, aldrig for sig selv. □

Bedstefar: Tjeneste og høje kaldelser

Kathleen Lubeck

Jeg var 12 år gammel, da min bedstefar døde. For mig var han selve indbegrebet af en hellig - venlig, kærlig, ren og god.

Hans død var vanskelig for mig at fatte, og den gjorde mig meget bedrøvet. Ikke blot havde jeg mistet en ven, men jeg var også overbevist om, at Himmelen havde ladet ham dø alt for tidligt. I min barnlige men alligevel begejstrede forståelse af evangeliet, havde jeg været sikker på, at han var bestemt til at blive en stor leder i kirken, før han skulle forlade denne verden. Var han ikke en mand fuld af barmhjertighed, havde han ikke bogstaveligt givet sine sko til en tigger, der havde ringet på hans dør, sin frakke til en anden, som frøs mere end han? Jeg var helt sikker på, at hans død kom alt for tidligt. Han havde endnu alt for meget at give. Når jeg nu ser tilbage, forstår jeg, at jeg satte lighedstegn mellem tjeneste og høje

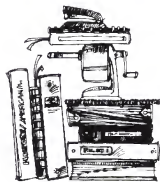
kaldelser. Uendelig mange af de hellige har et grundlag af godhed at bygge på, barmhjertighed, der kvalificerer dem til at være disciple. Men at tjene er ikke synonymt med at have en høj stilling. Hvad enten man tjener i en synlig kaldelse eller i ensomme hjørner, følger disciplene Kristi eksempel. En kaldelse kan gøre vort arbejde for ham mere formelt, men at tjene er en velsignelse, der er til rådighed for enhver af os, hvad enten vi kaldes til en kirkeposition eller tjener i vores daglige omgang med andre.

Den måde, hvorpå man bliver stor i Herrens øjne, er simpelthen at tjene. Chauncey Riddle, rektor på Brigham Young University Graduate School, har sagt: „Hvor mennesker ude i verden interesserer sig for dem, som har rigdomme, talenter, indflydelse eller sportsevner, så er Kristi sande tjenere interesseret i dem, som har mindre . . . Når den der har mindre hjælper den, der har mere, drejer det sig i virkeligheden ikke om tjeneste men om slaveri. . . Den, som er ovenpå, bør anbringe sig i en underlegen situation; han må blive tjener for den som trænger.”

Hvordan bliver vi alles tjener? Ved oprigtigt at interessere os for dem, ved at bede om, at Kristi sande kærlighed må motivere os til at tjene (se Moroni 7:47-48), og ved at tage initiativ til at velsigne andres tilværelse.

Min bedstefar prøvede at efterligne Frelseren. Min bedstefars liv var ikke spildt. Jeg blev stærkt påvirket af ham, og jeg er sikker på, at mange andre også blev det. Jeg vil fortælle mine egne børn om det mønster på godhed, som udfoldedes i hans tilværelse på enkle men alligevel stærke måder. Enhver af os kan blive en discipel ved at følge andres gode eksempler, sådan som han gjorde det. □

SÅ ER DET TID FOR EN MISSION

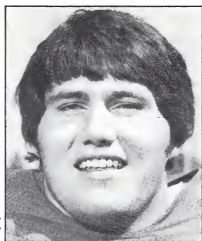

I 1978 modtog 15.860 sidste dages hel-
lige en profets kaldelse til at udføre en
mission. Af dem var tusinder unge men-
nesker - talentfulde unge mennesker -
som tilsidesatte universitetsstudier,
sport, musik og andre aktiviteter. Nogle
tog afsted uden at se sig tilbage, fortrøs-
ningsfulde over at de efter deres mission

ville være i stand til at tage fat der, hvor
de brød af; andre drog bort med blande-
de følelser - ivrige efter at tjene Herren
og udbrede evangeliet, men også med
tanke på, om de to år, de skulle være
borte, måske ville blive afslutningen på
en meget betydningsfuld del af deres liv.
Lance Reynolds forstod en sådan følel-

se. Fodbold var blevet en vigtig del af hans liv på et tidligt tidspunkt; han var begyndt på et hold for de helt små. Han spillede for Granite High School i Salt Lake City og valgtes til regionsholdet som 16-årig. Derfra kom han på statens bedste hold.

Det år, Lance begyndte på BYU var det første år, begynderleverne kunne komme med på det hold, der skulle repræsen-

**LANCE
REYNOLDS**

tere universitetet, og han spillede med stor succes på det. Andet år var han også med, og 3. år tegnede til at blive det helt store - han ville have været den eneste offensivspiller (lineman) der igen var på holdet. Men det var tid for Lance til at rejse på mission, og selv om han altid havde regnet med at ville tage på mission, var den endelige beslutning vanskelig at tage.

„På det tidspunkt,” genkalder han sig, „forekom det at rejse på mission som afslutningen af alle mine håb om en fodboldkarriere.” Det forekom som et valg mellem fodbold og en mission. Han valgte missionen.

Fem år og en professionel kontrakt se-

nerer føler Lance ikke længere, at man behøver at træffe et valg. „Hvorfor ikke tage begge?” spørger han. „Unge studenter og sportsfolk behøver ikke at „opgive” noget for at rejse på mission - kun at udsætte den i to år.”

Og han burde vide det. Efter at have holdt sig i god form under sin mission ved at motionere i sin fritid (før kl. 6,30) og passe på sin vægt, var Lance i stand til ved sin hjemkomst at trække i sin gamle dragt og hoppe ind på holdet uden besvær. I løbet af to uger følte han sig igen hjemme på banen. Den efterfølgende sæson var han igen på BYU's hold. I hans fjerde år på universitetet blev han hædret under den vestlige atletikkonference, modtog national æresbevisning og blev „købt” af det professionelle Pittsburgh Steelers. Han spiller nu for Philadelphia Eagles.

Svømning er ligesom fodbold ikke en missionæraktivitet, og alligevel vidste Mark McGregor, at han ikke måtte holde op med at svømme i de to år, han var på mission. Som svømmer på BYU's svømmehold havde Mark ingen tvivl om, at han ville vende tilbage til holdet, så han holdt sig i god form ved at følge det motioneringsprogram, der er tilrettelagt for missionærer, sammen med særlige øvelser for armene, som svømmere bruger.

I high school var Mark blevet valgt til bedste sportslev. Året før hans mission satte han BYU skolerekord og vandt de vestlige staters mesterskab i både 200 og 500 meter frisvømning. Mens han var borte, blev hans rekord på 200 meter distance slået.

„Det vanskelige ved at være borte fra svømningen,” siger træner Tim Powers, „er at rekorderne bliver slået, mens man er væk.” Mark kunne ikke bare komme

tilbage og opnå sine gamle resultater - han måtte svømme endnu bedre. Og han svømmer bedre nu, til megen inspiration for hans kammerater, der overvejer at rejse på mission. Siden han er vendt tilbage, har han genvundet skolerekorden for 200 meter og slået sin egen rekord på 500 meter, selv om skolerekorden nu indhaves af hans holdkammerat John Sorwich. Mark har endnu et år tilbage på BYU, og både han og hans træner er spændte på, hvad det vil bringe.

En anden sportsmand, Ed Maisey, hjemvendt missionær fra Korea Seoul missionen, har haft en temmelig usædvanlig oplevelse - han „brød” sig vej gennem diskussioner i bogstaveligste forstand - som fribryder! Engang fik Ed til opgave at arbejde på en militærbase. Missionærerne havde ikke lov til aktivt at hverve medlemmer på basen, selv om de godt måtte forkynde evangeliet, når de blev bedt om det. Ed blev hjælpetræner på fribryderholdet, og ved hjælp af denne kontakt traf han mange mennesker, som senere modtog missionærlektioner.

Mens han var i Seoul, blev han præsenteret for den olympiske medaljetager Yong Jung Mo. De blev venner, og Ed arbejdede sammen med mr. Yong og det nationale hold. Lige så spændende det må have været, fortæller Ed dog, at hans mest lønsomme oplevelse kom gennem mulighederne for at forkynde evangeliet. Fribrydning var blot et middel til at åbne dørene.

Ed vandt mange mesterskaber efter sin mission; uheldigvis kom han under de afsluttende kampe for de nationale mesterskaber ud for en skade i den ene skulder. Han klarede sig alligevel særdeles godt, siger Ben Ohai, hans hjælpetræner. I den kamp, hvor han blev skadet, og

hvor han kæmpede mod indehaveren af titlen, blev resultatet 11-14. Han blev nummer seks i nationen.

Ed blev valgt til årets sportsmand ved BYU for 1978-79 og tilmeldte sig Nebrasikas tamlægehøjskole om efteråret.

Synes disse sportsudøvere at de er blevet bedre, efter at de har udført en mission? Svaret er et enigt ja! Som Mark McGregor siger det: „Det er mange lighedspunkter mellem missionsmarken og sport, især med hensyn til den mentale indstilling. En positiv mental indstilling er uundværlig begge steder. Jeg lærte en masse om, hvad det kræver at opnå en sådan positiv indstilling i missionsmarken, og det har haft en fantastisk indflydelse på min svømning.”

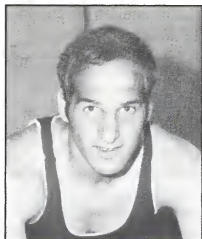
Lance føler, at han har vundet i styrke, koncentration og selvbeherskelse. Og alle tre føler en øget selvtillid, efter at de er vendt tilbage til deres sport.

**MARK
MCGREGOR**

Når nogle missionærer alligevel vender tilbage men ikke fortsætter i deres sportsaktiviteter, er det sædvanligvis fordi de har fået andre interesser, snarere end at de ikke har kunnet. Ed, Mark

og Lance er overbeviste om, at enhver sportsmand, som udfører en mission, vil være i stand til at genvinde sine tidligere evner, hvis han flittigt prøver derpå. Og selv om det ikke skulle være tilfældet,

**ED
MAISEY**

ville Lance ikke for alt i verden have undværet sin mission. „Jeg ville bytte alle mine sportsoplevelser for muligheden af at rejse på mission,” påstår han. Kendall Bean er en koncertpianist, der har spillet siden han var fire år gammel. I high school optrådte han ofte med skolens orkester og var solist i numre som Beethovens anden pianokonzert og Gershwins Rhapsody in Blue. Han spillede to år i træk i Northern California Junior Bachfestival og i 1971 som solist i Tabernaklet med Mormon Youth Symphony efter at have vundet MIA's Young Artists Festival. I 1974 gav han en solokonzert på BYU, vandt Wakefieldprisen for pianospil og optrådte i Stellar Student Temple Hill orgelkoncert-serien.

Kendall klarede sig ualmindelig fint, og det er forståeligt, at han måtte tænke sig om en ekstra gang med hensyn til at lade

al sin succes bag sig. Mens han var i missionstræningscentret, spekulerede han på, om Herren måske ikke ønskede, at han skulle fortsætte sin musikalske karriere, når han kom tilbage fra sin mission. Han overvejede, om han måske kunne komme til at leve et helt anderledes liv, og hvis det var tilfældet, på hvad hans venner ville tænke.

Kendall var så heldig at korrespondere med en veninde, som i høj grad opmuntrede og støttede ham. „Hun sagde, at nu var der ikke tid til at spekulere over sådan noget, og at det i virkeligheden var den måde, hvorpå Satan forsøgte at holde mig borte fra det arbejde, som jeg forventedes at udføre. Hun skrev, at hvis jeg af al magt ville tjene Herren på dette tidspunkt af mit liv, ville jeg, når tiden var inde til at træffe disse betydningsfulde afgørelser, være berettiget til hans hjælp og bistand.”

Det viste sig, at Kendalls bekymringer var ubegrundede. Herren ønskede ikke, at han skulle opgive sin musik; tværtimod var Kendall og andre missionærer med musikalske evner i stand til at benytte deres talenter som missioneringsredskaber. Aktiviteter i hans mission kom til at omfatte åbne huse og koncerter, hvortil mange ikke-medlemmer kom.

Kendall og andre var forbløffede over at opdage, at de kunne øve sig i tilstrækkelig grad til disse koncerter på blot en enkelt eller to timer i deres fritid, mens de andre spillede basketball. „Jeg opdagede, at Herren bevarede dette talent for mig gennem disse to år, og det var der, lige når jeg havde brug for det. Sædvanligvis ville ingen normalt begavet have drømt om at give en koncert med så kort forberedelse, men når vi helt hengiver os til Herren, kan vi udføre strålende ting.”

Året efter at Kendall var kommet hjem, spillede han solo med Utah Symphony Orchestra og opnåede andenplads i Utah State Fair pianokonkurrencen og også i Utah Music Teachers Association konkurrencen. Pudsigt nok var den, der

**KENDALL
BEAN**

vandt førsteprisen i begge tilfælde også en hjemvendt missionær, Mack Wilberg. Kendall er nu leder af stavens ungdomskor i El Cerrito, Californien. Han har modtaget et legat til fortsat studium af musik ved University of Texas.

Lejlighedsvis er elever (eller deres forældre) bekymrede for den indvirkning på deres studier, en mission vil få. For nogle føles det som en modsætning, at en kirke, der lægger så megen vægt på uddannelse, sender unge mennesker på mission, når de er fra 19 til 21 år gamle - en alder, hvor de er stærkt optaget af at forberede sig til deres fremtid.

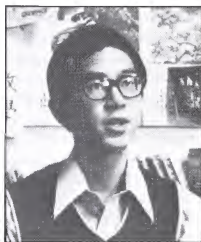
Det er opmuntrende, at universitetsstatistikker viser, at hjemvendte missionærer næsten uvægerligt er bedre elever, end de var tidligere. Gerrit Gong, der var en fremragende elev før sin mission, føler, at det også gælder ham, og han

kommer med flere grunde til denne kendsgerning.

Helt konkret mener han, at det at missionere kan forbedre studievaner, koncentration og akademisk arbejde og motivation til at studere. Indirekte, men måske af endnu større betydning, giver missionering mulighed for at have at gøre med et bredt spektrum af menneskelige erfaringer, at udvide ens perspektiv og forståelse af verden ude omkring, samt at øge ens ønske om at lære om den verden.

„At studere med det formål at velsigne andre,” tilføjer han, „er én grund til, at så mange hjemvendte missionærer finder deres skolegang efter missionen så meget mere meningsfyldt.”

Gerrit ser ingen modsætning mellem en mission og uddannelse, eller mellem en mission og fremtidige muligheder. I virkeligheden mener han, at det er en fejlt-

**GERRIT
GONG**

gelse at skille begreberne uddannelse og mission, men at man snarere bør integrere den evige lærdoms ånd og missionærtjenestens ånd som lige så uadskillelige i tilværelsen som tro og gerninger.

For ham var en mission ikke nogen hindring, hverken for hans uddannelse eller andre fremtidsmuligheder, Han betragter den som det første praktiske skridt til

**JAMES
R. HEAP**

at finde ud af, hvordan disse muligheder vil blive.

Da James R. Heap accepterede sin missionskaldelse, var han helt klar over det antals studieår, der lå forude. Alligevel var han ikke bange for, at en afbrydelse for at tage på en mission ville være nogen hindring for hans medicinske fremtid. Efter at være kommet hjem indhentede han hurtigt den „tabte“ tid. Efter tre års studium accepteredes han som lægestuderende - og han blev færdig med studierne som 26-årig, samme alder som mange af dem, der ikke havde afbrudt studierne for at missionere i to år. (Samtidig tjente han i grenspræsidentskabet i en studentergren.) Han tog derefter en tre års praktikplads på Scott Air Force basen i Illinois og har nu en familielægepraksis i Phoenix, Arizona.

I disse år med praktik og praksis har han fortsat sin tjeneste i kirken i mange ansvarsfulde kaldelser, bl.a. som biskops-

assistent, søndagsskolelærer og medlem af højrådet.

Dr. Heap mener, at hans mission i høj grad har bidraget til hans succes som læge. Da han vendte tilbage til studiet, opdagede han, at hans evne til at lære, og den hastighed, hvormed han gjorde det, var øget. Endnu vigtigere var det, at hans fuldtidsmission hvor han tilbragte al sin tid og anvendte alle sine talenter, havde fremkaldt øget kærlighed og omsorg for andre. „Intelligens alene er ikke nok,” fastholder han. „Intelligens plus kristen kærlighed til menneskene er den perfekte kombination for en succesrig og respekteret læge.”

Udover sine nuværende forpligtelser som ægtemand, far til fire og læge, finder dr. Heap også tid til at tjene som wardets musikformand, wardsorganist og akkompagnatør for wardets kor, lærer i familieforholdsklassen og som lærer i tempelforberedelsesseminaret. Han har udført mere i den relativt unge alder af 30, end mange når i hele deres levetid. Hvordan bærer han sig ad med at klare det, kunne man spørge?

„Jo mere jeg giver, jo mere bliver jeg velsignet og jo mere bliver jeg i stand til at udføre effektivt,” svarer han. „Mit liv er blevet lykkeligt gennem tjeneste for min Gud, min familie og mine medmennesker.”

Dr. Heap, Kendall og mange som dem har erfaret det princip, der forkyndes i Mattæus 19:29:

„Og enhver, som har forladt hjem eller brødre eller søstre eller fader eller moder eller hustru eller børn for mit navns skyld, skal få det mangefold igen og arve evigt liv.”

Tænker du på at rejse på mission? Gør det. Du har intet at miste - og en masse at vinde. □

At græde med en klovn

Anya C. Bateman

Den første dag af mit sidste år i high school var jeg glad for at opdage, at Alyce Pringle og jeg skulle være sammen i to klasser. Jeg siger, at jeg var glad, for at være i klasse med Alyce betød en klasse fuld af spænding. Hun var helt uberegnelig. Alyce var Hollenda High Schools skoleklovn, en virkelig komiker, som ved at løfte et øjenbryn kunne skabe sand jubel. Lærerne var derfor ikke særligt glade for hende, men vi, hendes klassekammerater, elskede hende. „Hørte du, hvad Alyce gjorde (eller sagde) i dag?“ spurgte vi hinanden. Ingen spurgte, hvem Alyce var. Alle var klar over, hvem hun var.

Hvorfor Alyce begyndte at drille mig, er jeg ikke klar over. Måske var det, fordi

jeg var genert og let kom til at rødme. Hun talte altid om, hvordan jeg rødmede, og det fik mig til at rødme endnu mere. Måske var det, fordi jeg var mere alvorlig, end godt var. „Her er Bill,“ kunne hun sige. Og så efterlignede hun den måde, jeg skubbede brillerne tilbage, når jeg læste. Måske var det, fordi hun havde fundet ud af, at jeg var mormon.

En dag, da læreren havde bedt mig foretage en udregning på tavlen, stak jeg uden at tænke over det et stykke kridt i munden som en cigaret. Alyce var der straks. „Bill!“ sagde hun højt, „hvad mon folk vil tænke om en mormon, der ryger?“ Jeg tog hurtigt kridtet ud af munden og rødmede, mens 25 elever

kluklo. Da jeg kom tilbage til min plads, overraskede jeg Alyce ved at besvare hendes morsomhed. Jeg lod, som om jeg havde fået hoste. Det kunne Alyce lide. Jeg havde i virkeligheden ikke noget imod, at Alyce drillede mig. Jeg havde aldrig før været genstand for så megen opmærksomhed, og det var morsomt og spændende. Alyce var ikke ond i sine drillerier, aldrig ondskabsfuld. Hun lavede aldrig grin med nogen, som ikke var tilstede. At blive drillet af Alyce forekom mig at være en kompliment. Da vi sad ved siden af hinanden i én af klasserne - regning - snakkede vi engang sammen før klassetid. Til at begynde med lavede Alyce grin med ligeegyldigt, hvad jeg sagde. Men senere viste hun sig fra en helt anden side, og jeg opdagede en Alyce, der ikke bare var klovn. Jeg tvivler på, at mange kendte hende fra den side. Det var lige på det tidspunkt, da jeg mente, at Alyce og jeg kunne blive rigtig gode venner, at jeg gjorde noget, som næsten ødelagde vort gode kammeratskab.

Læreren havde pludselig givet os en spansk ordprøve. Det kom som en fuldstændig overraskelse, også for mig. Som regel havde jeg på fornemmelsen, når en prøve nærmede sig, men denne gang narrede han mig. Jeg havde kun læst over på ordene en enkelt gang og havde i stedet for aftenen før arbejdet med et projekt i fysik.

Da prøven var forbi, havde jeg kikset dem fuldstændigt. Jeg havde mindst 14 ord jeg ikke kunne klare. Og til min store fortrydelse lod læreren os rette prøverne i klassen. Han samlede dem sammen og delte dem derefter om i tilfældig orden. Jeg spekulerede over, hvem der mon ville få min og følte mig virkelig dum.

Den næste dag havde læreren gennem-

gået opgaverne og givet karakterer, og nu leverede han dem tilbage til os. „Tillykke, Bill. Du er den eneste, der har alle svarene rigtige,” sagde han, idet han rakte mig opgaven.

„Det er umuligt!”

„Jamen, det passer!”

„Nej, jeg . . .” Jeg så på prøven. Den havde godt nok mit navn på, og der var også skrevet et stort 100% i hjørnet. Jeg tilbageholdt et gisp. Alle de rubrikker, jeg ikke havde udfyldt, var omhyggeligt blevet fyldt ud. Nogen havde snydt for mig. Men hvorfor? Jeg så mig omkring i klassen og opdagede, at de elever, der sad rundt om Alyce så på mig og fnisede. Alyce havde bøjet hovedet og grinede bredt. Jeg forstod, at Alyce på én eller anden måde havde fået fat i min opgave og havde indført de manglende svar. Bare for sjov, selvfølgelig. *Hvad skal jeg nu gøre?* tænkte jeg. *Alyce, hvorfor skulle du nu gøre det?* tænkte jeg ulykkeligt. Jeg så igen på opgaven. Jeg kunne ikke tage imod den gode karakter, som læreren allerede havde skrevet ind i sin bog. Men på den anden side kunne jeg heller ikke råbe Alyces snyderi.

„Jeg synes du sagde, at du havde kikset prøven,” sagde Ralph, min gode ven, da vi sammen forlod klassen. Jeg havde endnu prøven i hånden, hvis fingre dækkede over påskriften 100%.

„Alyces morsomhed har virkelig sat mig i knibe,” sagde jeg.

„Nej dog.” Ralph begyndte at le.

„Hvad kan jeg gøre? Hvad ville du gøre?”

„Jeg ved det ikke. Bare glemme det, mon ikke?”

„Ralph, jeg kan ikke acceptere den gode karakter. Jeg sagde jo, at jeg kiksede den.”

„Gå ind og lav karakteren om, når læreren ikke ser det.”

„Det er umuligt.”

„Så glem bare det hele. Hvis du sætter Alyce i vanskeligheder, vil hele skolen komme på nakken af dig.”

„Men de fleste ved, hvad du og jeg står for. De ved, hvem der er sidste dages hellige. Selv om jeg ikke personligt havde noget imod at være uærlig, så kan jeg alligevel ikke snyde, for det ville give et dårligt indtryk af kirken.”

„At få alle i skolen til at hade dig, ville heller ikke hjælpe kirken, ville det?”

„Nej.”

„Så glem det hele.”

„Måske har du ret.” Selvfølgelig syntes jeg, Ralph havde ret. Jeg ville ikke

„Hvad gør jeg nu? Alyce, hvorfor skulle du absolut gøre det?”

forårsage problemer. *Jeg ville bare glemme det hele.* Men ved skoletidens slutning, i regnetimen, havde jeg endnu ikke været i stand til at glemme det. Jeg vidste, at jeg måtte tale med Alyce om det. „Du fik 100% i den spanske prøve, ikke også?” sagde Alyce grinende. Hendes mørke øjne var skælske. Når hun ikke lavede sjove ansigter, var Alyce en køn pige.

„Jo,” sagde jeg, „det undrer mig, fordi jeg ikke havde læst på opgaven.” Hun kunne mærke min fortvivelse.

„Du lyder ikke særlig glad for at være ham, som kunne få 100% i en prøve, som du ikke engang havde læst på.”

„Det er jeg heller ikke,” sagde jeg. „Aly-

ce, du har sat mig i en rigtig ubehagelig knibe. Jeg har tænkt meget over det, og jeg kan ikke tage imod den gode karakter. Hvad skal jeg gøre?”

„Åh nej! Jeg burde have vidst at du ville reagere sådan. Du er virkelig et dross, Bill, det kan man jo sige sig selv.” Hun prøvede at få det til at lyde morsomt.

„Nåh ja, men gå du bare til læreren og fortæl historien. Jeg er da ligeglad.”

„Jeg ønsker ikke at bringe dig i vanskeligheder.”

„Jeg sagde jo, at jeg er ligeglad. Gør det, du mener er det bedste”. Jeg kunne mærke, at hun slet ikke var ligeglad. At tale med hende havde ikke gjort situationen lettere. Og så, midt i regnetimen, tænkte jeg ved mig selv, at læreren jo slet ikke kan vide, at Alyce havde rettet min opgave, hvis jeg ikke fortalte ham det. Jeg kunne bare sige, at nogen havde føjet de manglende svar til min opgave, og at jeg i virkeligheden havde kikset prøven; at jeg ikke fortjente den gode karakter. Han ville ikke spørge mig, hvem der havde gjort det, for han ville ikke tro, at jeg vidste det. Hvordan kunne jeg vide det? Selv om han havde mistanke til Alyce, så havde han ikke noget bevis derpå. Og hvis han spurgte mig, om jeg vidste, hvem der havde gjort det, så kunne jeg lige ud fortælle ham, at jeg ikke ønskede at skabe problemer for nogen. Efter regnetimen smilede jeg til Alyce og tog hende i armen.

„Vær ikke nervøs,” sagde jeg.

Jeg gik straks ind til læreren og fortalte, hvad der var sket. Han så vred ud, men han spurgte ikke, hvem der havde gjort det. Jeg stod og så på, at han stregede min fine karakter ud og skrev en dårlig i stedet.

„Næste gang vil jeg være bedre forberedt,” sagde jeg lidt fåret.

„Ja,” sagde han.

Jeg troede, at problemet var ovre, men det var det ikke. Den næste dag kunne jeg se på den måde, hvorpå han rejste sig, at læreren var meget vred. Jeg holdt vejret i spænding.

„I forgårs var der nogen, som rettede på Bill McKinleys ordprøve,” sagde han langsomt. „Den pågældende skrev de rigtige svar og gav derved Bill en karakter, som han ikke fortjener. Nu vil jeg gerne vide, hvem den pågældende er.” Jeg blev bleg og vovede ikke at se, hvad Alyce foretog sig, af frygt for at prisgive hende. „Lad mig fortsætte,” sagde læreren. „Hvis den pågældende ikke melder sig frivilligt, vil hele denne klasse blive straffet. Lige nu ved jeg ikke rigtigt hvordan, men jeg er sikker på, at jeg nok skal finde på noget. Og hvem gjorde det så?” Jeg lagde hovedet i hænderne og begyndte indvendig at græmme mig. Hvorfor skulle dette hælde? Spændingen steg i klasseværelset, men ingen sagde noget. Det spændte i mit bryst. Og så overraskede jeg mig selv. „Hør nu her,” sagde jeg. „Jeg ønskede ikke, at nogen skulle komme i vanskeligheder.”

„Vær stille, Bill,” sagde læreren stift. „Endnu en gang spørger jeg, hvem gjorde det?” sagde han dramatisk.

„Jeg sagde, at jeg ikke ønsker, at nogen skal komme i vanskeligheder,” gentog jeg, og overraskede endnu engang mig selv og læreren, som endnu stirrede på mig med åben mund.

Før han fik mulighed for at skælde mig ud, sagde en klar stemme: „Det var mig.”

„Hvem sagde det?” og læreren kikkede rundt i lokalet.

„Det var mig,” sagde Alyce modigt. „Det var bare for sjov.”

Læreren, som aldrig havde kunnet lide

Alyce, nikkede. Vrede flammede i hans øjne. „Jeg burde have vidst det. Ja, jeg burde have vidst det. Ja, jeg er træt af sådan noget, unge dame, og vi vil ikke have mere af det.” Han talte meget højt. „I er seniorer nu, og jeg er træt af den ballade. Det er meget barnligt. Til næste

„Du er ét af de få mennesker, der har behandlet mig, som om jeg var mere end bare en sjov én. Det er svært hele tiden at skulle være morsom.”

år bliver I sendt ud i verden, og alligevel opfører I jer stadig som børn. Alyce, jeg vil gerne tale med dig efter klassen. Jeg kommer til at gøre noget ved det. Jeg er træt af disse tosserier og ønsker dem standset. Er det klart?”

„Ja.”

Resten af dagen følte jeg mig skidt tilpas. *Jeg burde have lyttet til Ralph*, tænkte jeg. Det var alltsammen så lidt, bare en ussel prøve. Det var for dumt til at fortjene så meget ballade og nidkærhed. Hvorfor havde jeg ikke bare holdt min mund?

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige til Alyce, da jeg senere sad sammen med hende i regnetimen, og hun ville ikke se på mig. Hun sad med bøjet hoved, og håret faldt ned foran øjnene. „Alyce,” hviskede jeg. „Jeg er ked af det. Jeg vidste ikke, at han ville blive så gal i hovedet. Jeg føler mig så skidt tilpas. Hvad sagde han til dig efter klassen?”

„Åh, han sagde, at det ville komme til at

gå ud over mine karakterer for semesteret. Han var rasende.”

„Du ved, at jeg ikke ønskede, at dette skulle ske.”

„Det ved jeg,” sagde hun. „Det gør ikke noget. Lad være med at bekymre dig om det.” Men det gjorde jeg, for mit forhold til Alyce var forandret. Selv om hun fortsatte med at lave sjov med andre, holdt hun op med at drille mig, og selv om vi stadig talte sammen, forekom hun fjern. Dengang troede jeg, det var fordi

„Hvis du kan tro på det, så kan jeg også tro det . . . for du er det ærligste menneske, jeg har truffet!”

Alyce var vred på mig, men nu forstår jeg, at hun snarere følte sig flov. Det bedrøvede mig, at der nu var en skranke imellem os, men jeg håbede, at vort venskab snart ville være normalt igen, måske før slutningen af skoleåret.

Men før skoleåret var forbi, blev Alyces bror, Peter, dræbt ved en bilulykke. Sådanne nyheder rygtes hurtigt. Pladsen ved siden af min i regnetimen var tom en hel uge, og jeg følte stor medlidenhed med Alyce. Jeg tænkte på at skrive et brev til hende, men jeg vidste ikke, hvad jeg skulle skrive. Og jeg mente, at Alyce nok alligevel ikke ønskede at høre fra mig. Men da Alyce den næste mandag stadig ikke var tilbage i skolen, besluttede jeg mig til at sende hende et kort. Jeg standsede op i en forretning efter skoletid og så mig om efter et passende kort. Til sidst fandt jeg ét, som jeg bestemte

mig til, og tog det med hjem. Jeg var i gang med at lægge det i kuverten, men så tog jeg det ud igen og skrev et par ord, som jeg mente kunne trøste lidt. Engang havde hun sagt til mig: „Peter er ikke som mig. Han laver ikke nær så meget sjov. Han har en mere tør form for humor, ligesom dig.” Når som helst hun talte om Peter, kunne jeg mærke en fornemmelse af stolthed i hendes stemme. Jeg bestemte mig til at sende det kort samme aften, før jeg skiftede mening. Det mindste, jeg kunne gøre, var at fortælle hende, at jeg var ked af det, og prøve at trøste hende på én eller anden måde. Selv om vores venskab nu var anderledes, kunne det måske alligevel hjælpe hende.

Om fredagen var Alyce tilbage på sin plads ved siden af mig i regnetimen. „Hvordan går det, Alyce?” spurgte jeg stille, idet jeg tog hende i armen. Hun så træt og tyndere ud.

„Meget godt. Tak for dit kort.” I samme øjeblik kom nogle af hendes veninder ind, og hun kaldte på dem og sagde noget morsomt. De lo, lettede over at se, at Alyce var kommet sig. Hun så ned i bordet og derefter over på mig igen. „Kan vi komme til at tale sammen efter skoletid?”

„Selvfølgelig.” Jeg spekulerede på, hvad hun ønskede at tale om.

„Jeg vil møde dig ved det store egetræ.”

„Det er godt.”

Hun var der straks efter at klokken havde ringet, og vi begyndte tavse at vandre rundt. „Har du noget imod, at vi sætter os i græsset et par minutter?” spurgte Alyce.

„Selvfølgelig ikke.”

Hun sagde ikke noget men bøjede hovedet. Jeg kunne ikke se hendes ansigt, men så dryppede en tåre ned i græsset.

Jeg rakte hende mit lommeterklæde. „Lad os gå. Jeg vil ikke have, at nogen skal se mig. Det var ikke min mening at græde.”

Vi gik rundt om skolen, indtil vi fandt et sted, der var temmelig afsondret, lige ved bænkeraderne ved stadion. Hun var holdt op med at græde, og hun greb mig i hånden. „Ved du hvad, du er ét af de meget få mennesker, der har behandlet mig, som om jeg var mere end bare en sjov én. Det er svært hele tiden at skulle være morsom. Det giver et vældigt pres på én.” Hun begyndte at le. „Det lyder mærkeligt, ikke?”

„Jeg tror nok, jeg forstår dig,” sagde jeg. „Som lige nu. Jeg har ikke meget lyst til at være morsom, men ingen ved, hvordan de skal reagere over for en Alyce, der ikke er morsom, så jeg følte mig forpligtet til at lave sjov og drille.” Hendes læber begyndte at skælve.

„Værsgod at græde ud, hvis du har brug for det, Alyce,” sagde jeg. Så græd hun, og jeg lagde armen om hendes skuldre og følte mig ganske hjælpeløs, da hendes ryg rystede ved hvert nyt snøft. „Jeg er meget ked af det,” blev jeg ved at sige. „Jeg er ked af det.”

„Jeg føler mig så idiotisk,” sagde hun. „Nej, det er helt i orden. Lad være med at føle sådan.”

Til sidst fik hun kontrol over sig selv og bed sig i underlæben. „Jeg vil ikke græde mere nu.” Hun sank dybt og prøvede at smile. „Jeg kan tænke mig, at du spekulerer over, hvorfor jeg indkaldte til dette lille møde,” spøjte hun. Og så blev hun igen alvorlig. Det er om noget, du skrev på det kort, du sendte mig. Jeg kan det udenad. Du sagde: „Jeg tror fuldt og fast, at Peter stadig lever.” Hun hviskede stærkt bevæget. „Hjemme hos os har vi aldrig været meget religiøse, og jeg er nødt til at finde ud af, hvor han er lige nu.” Hun mistede igen kontrollen over sig selv, og standsede så et øjeblik. „Hvis du kan tro på det, så kan jeg også tro det.” Hun prøvede at le. „For du er det ærligste menneske, jeg har truffet!” Og påny standsede hun og blev alvorlig. „Og jeg ved, at jeg kan stole på dig, Bill.” „Det er jeg glad for,” sagde jeg stille men medfølelse. „For hvad jeg siger, er sandt.” Også jeg var begyndt at blive rørt. „Jo, jeg vil meget gerne fortælle dig mere, Alyce.” Nu mærkede jeg, at mine øjne fyldtes med tårer, og det var mig, der følte mig skør. „Kan jeg låne mit lommeterklæde et øjeblik?” sagde jeg så friskt som muligt. „Jeg tror, jeg får brug for det, før dette lille møde er forbi.” □

L. D. S. CHURCH
TRANSLATION SERVICES DEPT.
LIBRARY

